

Handläggare
Susanne Edner
Telefon: 08-50833639

Till
Utbildningsnämnden
2024-08-29

Motion om läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/238

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat motionen ”Läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga” av Andréa Hedin (M) till utbildningsnämnden för yttrande. Enligt motionen bör staden satsa på hallbibliotek i förskolan och böcker i sommarlovspresent till stadens elever, årligen i grundskolan.

Utbildningsförvaltningen håller med om att det är viktigt att utveckla det läsfrämjande arbetet inom skola och fritidshem. Utdelning av sommarlovsprenter i form av en egen bok varje år under grundskoleåren kan vara ett av flera möjliga sätt att stimulera till läsning och litteraturintresse. Vid en prioritering av resurser bör dock kostnaden för individuella bokgåvor vägas mot möjligheten att köpa in ett aktuellt och brett urval av litteratur för gemensam användning på skolan, exempelvis via inköp till skolbiblioteket eller till det gemensamma cirkulationsbiblioteket.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen ”Läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga” av Andréa Hedin (M) till utbildningsnämnden för yttrande.

Motionären beskriver att läsningen är fundamentet i skolgången och att ge alla barn möjligheten till god läsförståelse är avgörande. För att undvika att elever får omfattande luckor i sina kunskaper och läsförmåga i de sena åldrarna behöver grunden läggas redan i förskolan.

Av motionen framgår det att trenden av försämrad läsförståelse i Sverige kan antas också gälla för barn och unga även i Stockholm och att föräldrars ekonomiska förutsättningar att köpa böcker eller deras egna språkkunskaper inte ska vara avgörande för barnets möjlighet att bygga en egen relation till böckernas värld.

Motionen föreslår att skolor i egen regi delar ut sommarlovs-presenter i form av en egen bok varje år under grundskoleåren till sina elever.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för lärande och elevhälsa.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 20 augusti 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 22 augusti 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen instämmer i vikten av att alla elever har en god läsförmåga och att det är grundläggande för att utveckla goda kunskaper inom andra ämnen i grundskolan. Därför genomför staden flera satsningar för att stärka de yngre elevernas språkliga medvetenhet och grundläggande färdigheter i läsning.

Inom ramen för den så kallade ”läsa-, skriva- och räknagarantin” i stadens grundskolor har ett flertal olika utbildningar för lärare erbjudits under året. Förvaltningen har genomfört grundläggande utbildningar i kartläggningsmaterialet för förskoleklass *Hitta språket* samt fördjupningsföreläsningar med utgångspunkt från kartläggningsmaterialet med tydligt fokus på undervisningsaktiviteter i svenska. Även grundläggande utbildningar i *bedömningsstöd 1–3* i svenska har genomförts löpande de senaste åren.

Varje år genomförs *Barn och böcker* som är ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen, Stockholms stadsbibliotek, Stiftelsen Skansen och Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne (ALMA). En dag på Skansen med aktiviteter för elever i förskoleklass till årskurs 6, som uppmuntrar till läslust och språkutveckling hos barn.

I stadens skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021–2025 beskrivs målsättningar för elevernas tillgång till litteratur, skolbibliotek och för det läs- och språkstimulerande arbetet inom grund- och gymnasieskolan. Arbetet med att ta fram en ny skolbiblioteksplan har påbörjats.

Utbildningsförvaltningen bedriver sedan många år ett systematiskt arbete för att stärka skolbiblioteken och erbjuda eleverna ett aktuellt och relevant utbud av litteratur för läsning både i undervisning och på fritid. Tillgången till litteratur stärks årligen via statsbidraget *Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek* (SFS 2018:66) samt kommer stärkas ytterligare under 2024–2025 med hjälp av Statsbidrag för *inköp av litteratur* (SFS 2024:62).

Eleverna i stadens grundskolor lånar i snitt 10 böcker/år via sitt skolbibliotek. Många skolor arbetar också aktivt för att motverka risken för ett lästapp under sommaren genom att uppmuntra till sommarlån, arrangera lästävlingar och liknande. Ett trettiotal grundskolor deltar i ”*Läsa Äger*”, stadsbibliotekets projekt som syftar till läsfrämjande inom ramen för sommarfritids.

Utbildningsförvaltningen håller med om att det är viktigt att utveckla det läsfrämjande arbetet inom skola och fritidshem. Utdelning av sommarlovsprenter i form av en egen bok varje år under grundskoleåren kan vara ett av flera möjliga sätt att stimulera till läsning och litteraturintresse.

Utbildningsförvaltningen försäkrar sig vidare om att eleverna ska ha god tillgång till skönlitteratur i grundskolan genom cirkulationsbiblioteket. Cirkulationsbiblioteket är ett klassuppsättningsbibliotek med utvalda barn- och ungdomsböcker. Urvalet består av skönlitteratur för gemensam läsning som passar skolans olika ämnesområden. Sammanlagt finns det runt 1 200 titlar i mer än 80 000 exemplar. Alla grundskolor utom en lånade i någon omfattning klassuppsättningar via denna gemensamma resurs under läsåret 2023/24. Mångspråksbiblioteket tillgängliggör i sin tur skönlitteratur på nästan 90 modersmål via skolbiblioteken.

Vid en prioritering av resurser bör kostnaden för individuella bokgåvor vägas mot möjligheten att köpa in ett aktuellt och brett urval av litteratur för gemensam användning på skolan, exempelvis via inköp till skolbiblioteken eller till det gemensamma cirkulationsbiblioteket. Det är rektor och lärare som, i enlighet med stadens läromedelspolicy, ansvarar för att skönlitteratur och lärresurser finns i tillräcklig omfattning för att utveckla elevernas läsförmåga och stimulera till elevernas läslust.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen, och med hänsyn till beskrivningen ovan, gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för barns rättigheter eller jämställdhet. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden krävs omedelbar justering.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motionen ”Läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga”.

Underskriftens äkthet valideras här: <https://underskriftpas.stockholm.se/validera>